

Kolegyně a kolegové, přátelé,

dovolte, abych vás jako předsedající 7. mezinárodní konference PBSP® krátce provedl odborným programem této výjimečné události.

Ačkoliv je konference především celosvětovým setkáním PBSP terapeutů, chceme využít jejího konání v Praze a představit metodu reprezentativním způsobem také české odborné veřejnosti.

Budete mít příležitost vyslechnout sedm základních přednášek ve dvou dopoledních plenárních zasedáních. V odpoledních programech si pak postupně vyberete tři z dvanácti workshopů, které budou probíhat v paralelních blocích.

Názvem konference "Věda a dobrá praxe" chceme přitakat rostoucímu významu neurovědy pro psycho-terapeutickou praxi. Psychoterapeuti budou zkrátka v budoucnu stále informovanější o možnostech, které jejich práci otevírá nárůst poznatků o činnosti mozku. Zároveň budou více zohledňovat a sledovat, jak se jimi uplatňované psycho-terapeutické postupy v činnosti mozku odrážejí.

Jsme pyšní na to, že naše pozvání přijali dva vzácní hosté, podtrhující výše řečené:

Nim Tottenham je renomovaná americká vědkyně, ověčená řadou významných ocenění. Zajímá ji vyvíjející se mozek a to, jaký význam má pro jeho vývoj sociální faktor, tedy raná péče blízkých osob o dítě. Téma, které v některé ze svých nesčetných podob nemine snad žádného praktického psychologa, a to doslova, ať chce nebo nechce. Přednáška Nim Tottenham (sobota 28. září, 9:00) znamená pro konferenci určité posvěcení autoritou váženého hosta z jedné z nejvýznamnějších výzkumných institucí světa, Columbia University v New Yorku, kde Nim svoji laboratoř vede. Velmi si vážíme toho, že naše pozvání přijala a rozhodla se na jediný den vážit cestu přes oceán na naši konferenci.

Konferenci ovšem zahájí profesor **Jiří Horáček** z Národního ústavu duševního zdraví, tedy osobnost z klíčové domácí výzkumné instituce (pátek 27. září, 9:00). PBSP terapeuti profesora Horáčka znají, neboť to byl právě on, kdo ve spolupráci s Albertem Pessem již před lety učinil první kroky ke zkoumání účinnosti PBSP pomocí fMRI. Svou přednáškou "Struktura mozku a architektura mysli" dá konferenci základní impuls a směr. Přislíbil rovněž promluvit o možnostech a omezeních výzkumu účinnosti psycho-terapie pomocí moderních zobrazovacích metod.

Na profesora Horáčka si dovolím v prvním přednáškovém dni navázat já, **Jan Šiřínek** (pátek 27. září, 10:00). Ve svém nedávno dokončeném výzkumu na půdě FF UK jsem se pokusil experimentálním testováním účinnosti některých PBSP intervencí poukázat na dosud neodhalené možnosti zkoumání metody na úrovni kontrolovaných studií. A nejen to: výsledky výzkumu svědčí i pro to, že PBSP lze díky její detailně propracované technologii intervencí výborně použít ke zkoumání toho, jak fungují kognitivní a emocionální procesy při překonávání vývojově traumatizujících zkušeností.

Petra Winnette je v mnohém téhož zaměření a téže krve, jako je Nim Tottenham, včetně své zcela nedávné stáže právě na Columbia University v New Yorku. Petra je však více ukotvená v praxi. Je autoritou v oblasti náhradní rodinné péče, kde po léta uplatňuje objevným způsobem právě metodu PBSP, a to jak s dětmi postiženými vývojovým traumatem, tak v "péči o pečující", tedy o ty, jimž jsou tyto děti následně svěřovány. Její přednáška naváže na Nim Tottenham v druhém přednáškovém dni (sobota 28. září, 10:00) a přemostí to, jak mohou vědecké poznatky o činnosti a vývoji mozku napomoci v každodenní praxi psychoterapeutům, praktikujícím metodu PBSP.

Sandy Cotter zastupuje britskou PBSP komunitu. Ve své srovnávací přednášce (pátek 27. září, 11:30) uvede PBSP do kontextu trojice základních konceptů, o něž se opírá současná psychoterapie zabývající se vztahově emocionálním vývojem. Jde o teorii attachmentu Johna Bowlbyho, teorii mentalizace Petera Fonagyho a o nadčasově platný archetyp psycho-terapeutického myšlení – koncept Oidipovského komplexu Sigmunda Freuda.

Barbara Fischer-Bartelmann přijede z německého Heidelbergu. Barbara je bezesporu jednou z čelných postav současné PBSP. Její přednáška (sobota 28. září, 11:30) bude bilanční. Provede auditorium cestou, kterou se metoda vyvíjela od svých základů ve výrazovém pohybu a pohybovém divadle před padesáti lety až k dnešní sofistikovaně propracované podobě.

Albert Pesso ve svém posledním tvůrčím období formuloval velmi podnětnou teorii transgeneračního přenosu, tedy mechanismu, jakým může být vývoj dítěte podstatně ovlivněn životními osudy a příběhy osob, s nimiž se dítě fyzicky nikdy nesešlo. Pesso rovněž intuitivně nastínil, jak takové ovlivnění může probíhat na neurobiologické úrovni. Těšíme se na našeho amerického kolegu **Jima Amundsen**, který ve své přednášce (pátek 27. září, 14:00) uvede koncept "Holes in roles" (Mezery v rolích) do kontextu "Affect regulation theory".

Sekce konferenčních workshopů čítá celkem dvanáct položek, orientovaných buď specifičtěji na praxi PBSP, nebo na postižení některého ze závažných psychologicko-společenských témat prizmatem osobité PBSP terminologie.

Vstupní branou terapeutické práce PBSP je výraz emocí klienta, viditelný na jeho obličeji ve chvíli terapeutického sezení. Holandský psychiatr, hudebník a přední PBSP terapeut **Arnoud van Buuren** se bude zabývat tzv. prosodií, tedy barvou, intonací a rytmem řeči, jakožto dalšími podstatnými ukazateli emočního stavu člověka. Oporou mu bude známá "Polyvagal theory" Stevena Porgese. Van Buurenův workshop je očekáván s velkou zvědavostí.

Tanec a pohybové divadlo bývají v psychoterapeutickém prostředí běžně spojovány s živelností a improvizací. PBSP je v tomto paradoxem – disponuje arzenálem detailně propracovaných postupů a technik, které improvizaci a živelnost v podstatě vylučují. Znamená to tedy, že PBSP je pouhou mechanickou aplikací technik? O tom, že tomu tak není, řekne více workshop našeho dalšího britského kolegy **Jona Chapman**.

V paradoxech můžeme pokračovat. V pokusech klasifikovat psychoterapii dosud přežívá polarita "psychoterapie orientované na tělo" v protikladu k "pouhé verbální terapii". Další z početného britského zastoupení na konferenci, v Čechách velmi dobře známá PBSP terapeutka a trenérka **Sally Potter**, ve svém workshopu pojedná o tom, jak klíčový význam pro účinnost PBSP intervencí má právě precizní používání jazyka – šestého lidského smyslu, jak jej nazýval Albert Pesso. Workshop se bude zabývat informačními šumy, vznikajícími "na trase" mezi rodnou angličtinou ("rodným jazykem PBSP"), lépe či hůře naučenou angličtinou terapeutů z neanglicky mluvících zemí a překladem principů metody do dalších jazyků.

Psychoterapeuti mají privilegium. Klienti je obvykle vyhledávají bez ohledu na svou či jejich politickou příslušnost nebo názorové směřování v té či oné společensky ožehavé otázce. Terapeutům se tedy od klientů dostává všestrannějších a důvěrnějších informací, než je v běžné konverzaci obvyklé. Díky svým teoretickým systémům pak bývají schopni vhlédnout do hlubších souvislostí věcí, které jsou často pod rozlišovací schopnost běžné veřejnosti. Psychoterapeuti tak mohou přispět svým dílem veřejné debatě o nejhořlavějších otázkách dneška, a to svým osobitým, neotřelým způsobem. Můžeme tedy se zájmem očekávat, jak Američan **Gus Kaufman**, jeden z nejzkušenějších PBSP terapeutů, pojme otázku pohlavní identity, jejího vývoje, výsledné podoby a tendencí k její změně v dospělém věku, a jak uvidí úkol PBSP terapeuta v této otázce.

Britka **Juliet Grayson** se po desítky let zabývá tématem sexuálního násilí, a to z obou stran: Pracuje metodou PBSP jak s oběťmi, tak s pachateli těchto deliktů. Kapitolou z této problematiky Juliet v loňském roce přispěla do publikace nominované na významné britské knižní ocenění.

Známý český psycholog **Michael Vančura** po léta bojuje proti nadměrné psychiatrizaci pacientů. Zasaduje se za širší uznání fenoménu psycho-spirituální krize v českém zdravotnictví. Michael je přímým žákem Stanislava Grofa, praktikuje holotropní dýchání a zajímá jej využití drog v psychoterapii. Zároveň je jedním z těch, kteří se zasadili v 90. letech o rozšíření PBSP do České republiky. Ve svém příspěvku slibuje přemostění a propojení těchto dvou na první pohled velmi vzdálených světů. Nechme se překvapit!

Kvalitních diagnostických metod, napomáhajících přesnější indikaci klientely pro určitý psychotherapeutický postup, je stále jako šafránu. Levang Inventory of Family Experiences (LIFE) takovou metodou je. Lze jen doporučit její konferenční autorskou prezentaci v podání jednoho z nejseniornějších PBSP terapeutů, Američana **Curta Levanga**. Jeho workshop slibuje náhledy na teorii i praxi PBSP právě originálním prizmatem dotazníku, který vytvořil.

Syndrom vyhoření lze v současnosti označit za velmi rozšířenou, místy možná až nadužívanou diagnózu. Snad je tomu tak proto, že lidé ji v podstatě rádi přijímají jako laskavou a nezraňující. **Liesbeth de Boer** z Holandska nás provede speciálními PBSP cestami, vedoucími od symptomů viditelných zvnějšku, tedy od pocitů naprostého vyčerpání a nízké odolnosti vůči stresu, až k bezprostředním tělovým projevům touhy po naplnění vývojových potřeb, kterou za uvedenými symptomy PBSP terapeuti spatřují. Lze očekávat velmi prakticky orientovaný workshop.

Uwe Minde z Německa přinese téma toxického studu. Toxický stud vychází z raných zážitků ponižování, jakožto velmi poškozující, dezintegrující formy dávání hranic dítěti v preverbálních stádiích vývoje. Vývoj dítěte tak může být blokován permanentním očekáváním dalších ohrožujících interakcí od všech dalších lidí. Uwe přidá neurobiologický popis patogenních vzorců v mozkových strukturách a v praktické části workshopu rozvede, jakým specifickým obtížím může čelit terapeut při aplikaci PBSP postupů, a zejména pak výzám, objevujícím se ve vztahové dynamice mezi terapeutem a klientem, který trpí toxickým studem.

Pojem "sféra možností" patří k interní terminologii PBSP. Označuje v podstatě specifické terapeutické uspořádání, jakož i postoj terapeuta ke klientovi, vytvářející příznivé prostředí pro navozování terapeutických zážitků. **Sabine Löffler**, pocházející rovněž z Německa, nabízí sebezkušenostní workshop, v němž si účastníci budou moci tříbit cit pro subtilní nuance terapeutického uspořádání, typického pro PBSP.

Pro navozování korektivní emoční zkušenosti v PBSP je příznačný důraz na smyslovost zážitku, které bývá věnována velmi detailní pozornost. Zájemci o "nejhmatatelnější" oblast metody si budou moci doslova osahat pomůcky používané k utváření léčivých zážitků, a to z vlastnoruční dílny další ze skupiny německých kolegyň, **Eriky Hubbuch**.

PBSP bývá často považována za určitý luxus, jakousi "nadstavbu", kterou si mohou dovolit lidé velmi motivovaní na sobě pracovat, kteří ovšem nejsou "doopravdy nemocní". Takoví klienti pak zvládnou snadněji značnou neobvyklost metody i nárok na určitou míru pochopení principů, na nichž celý systém funguje. **Mona Pillmann** přijede z německého Freiburgu, kde se zabývá léčením komplexního vývojového traumatu a posttraumatické stresové poruchy. V repertoáru má řadu terapeutických postupů a zastává názor, že ke zvládnutí komplexního vývojového traumatu je potřeba více postupů, nikoliv jen jednoho. Pomocí PBSP pracuje ve své praxi trochu překvapivě ihned na začátku klientova terapeutického procesu, což vzbuzuje zvědavost. Ve svém workshopu osvětlí účastníkům logiku svého pojetí.

Těším se na společné setkání,

Jan Siřínek, Ph.D.